

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti alkoholiturg 2009. aastal

kokkuvõte

Tallinn
Mai 2010

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel

Vastutav täitja: Kiira Martens

Projektigrupi koosseis: Marje Josing, Pille Liivaaug, Piret Hein, Lia Lepane, Elmar Orro

Eesti Konjunktuuriinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

tel 6681242

faks 6681240

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunktuuriinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
1. Üldosa	7
2. Kanged alkohoolsed joogid	14
3. Õlu	27
4. Lahjad alkohoolsed joogid	33
5. Rektifitseeritud etanool (piiritus)	40
6. Viinamarjavein ja vermut	41
Kokkuvõte	45

SISSEJUHATUS

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti alkoholisektori arengust 2009. aastal.

Töös analüüsitakse:

- alkoholsete jookide tootmise muutusi;
- alkoholsete jookide väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- alkoholsete jookide jaemüüki siseturul;
- jaehindade muutusi;
- alkoholsete jookide tarbimistrende.

Käesolevas ülevaates on kasutatud Eesti Statistikaameti tootmise ning väliskaubanduse andmeid, ettevõtete tootmise ja siseturu müügi andmeid ning Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste hinnavaatluste tulemusi.

Töö esimene osa annab lühiülevaate kogu Eesti alkoholiturul toimunud, järgnevad osad keskenduvad erinevate alkoholsete jookide turutrendidele põhjalikumalt.

Töö maht on 47 lehekülge.

KOKKUVÕTE

Andmete analüüs näitas, et enamuse alkoholsete jookide **toodangu maht** Eestis 2009. aastal vähenes, erandiks olid kanged alkohoolsed joogid. Nende tootmise kasvu mõjutasid 2009. aasta lõpus, enne aktsiisi määrade tõusu, ette toodetud kogused, mis hinnanguliselt ulatusid 0,9 mln liitrini ning millest valdav osa oli viin. Teiste jookide tootmise languse põhjuseks oli maailma finants- ja majanduskriisist tingitud nii sise- kui välisturu väiksem nõudlus.

Alates 2007. aastast muutis Statistikaamet **väliskaubandus**andmete kogumise metoodikat, mille järgi peavad aruandeid esitama nii Eesti kui ka välisfirmad, kes tegelevad alkoholsete jookide väliskaubandusega Eesti territooriumil. Seoses sellega kajastavad Statistikaameti väliskaubandusandmed alates 2007. aastast suures mahus Eestit läbinud alkoholsete jookide (eriti kange alkoholi ja veinide) transiitvedu, mis enamuses on suunatud Venemaale. Eraldi on töös välja toodud EKI poolt kogutud andmete alusel hinnatud Eesti alkoholsete jookide tootmisettevõtete ekspordimahud.

Eesti tootjad eksportisid 2009. aastal aastatagusega võrreldes rohkem viina (+2%), brändit (2,3 korda), rummi (9,1 korda) ja džinni (8%) ning aastatagusest vähem viidi välja likööri (-20%) ja viskit (-84%). Üldine õlle ekspordikogus kasvas aastaga 27%, import 22%. Lahjasid alkoholseid jooke veeti välja 22% ning sisse toodi 3% aastatagusest vähem. Piirituse eksport suurenes 50%, viinamarjaveini eksport 12%. Viinamarjaveini impordikogus oli aga aastatagusest 4% väiksem.

Alkoholsete jookide väliskaubanduse bilanss oli 2009. aastal jätkuvalt negatiivne. Samal ajal tuleb väliskaubandusandmetesse suhtuda teatava ettevaatlikkusega, kuna osa firmasid jätab andmed õigeaks ajaks esitamata või nendes esineb vigu ning andmeid pidevalt korrigeeritakse (sh varasemate aastate andmeid).

2009. aastal kõikide populaarsemate kodumaiste alkoholsete jookide Eesti keskmised **jaehinnad** kauplustes küll tõusid, kuid oluliselt aeglasemas tempos kui aasta tagasi. Seda kinnitab ka alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks, mis 2009. aastal oli +5,5 (2008.a +14,2). Seega alkoholsete jaehinnad tõusid rohkem kui käibemaksutõusust tingitult.

Enamuse kangete alkoholsete jookide hinnad olid mujal Eestis ja Tallinnas enam-vähem ligilähedased, vaid džinnid ja marjaveinid olid väljaspool pealinna kallimad kui Tallinnas. Siidrite ja õllede hinnad olid aga Tallinnas kõrgemad kui Eestis tervikuna. Hinnatõus Tallinnas oli enamikes alkoholsete jookide tootegruppides kiirem kui Eestis keskmiselt, va džinnidel.

Eesti elanikud **tarbisid** alkoholseid jooke 2009. aastal keskmiselt 10,2 liitrit elaniku kohta absoluutalkoholis (turistide kaasaostud ja turistide Eestis tarbimine on maha arvatud). See oli 15,8% vähem kui 2008. aastal. Tarbimise languse põhjustasid elanike ostujõu langusest tingitud nõudluse vähenemine ning turistide poolt väljaviidud ja siintarbitud suuremad alkoholi kogused. Turistide osakaal alkoholi legaalses müügis kasvas 2009. aastal 25,5%-ni.

Analüüsitaval aastal tarbiti kõiki alkoholseid jooke väiksemates kogustes kui 2008. aastal. Kangete alkoholsete jookide tarbimine oli 21% väiksem kui eelmisel aastal, kusjuures viina

tarbimine vähenes ligi 15%. Negatiivseks pooleks oli illegaalse viina tarbimise 15%-line kasv eelmise aastaga võrreldes. Õlut ja lahjasid alkohoolseid jooke tarbiti 2009. aastal samuti vähem kui aasta tagasi (vastavalt -7% ja -22%). Esmakordselt oli langustrendil ka viinamarjaveinide ja vermuti tarbimine (-16%).